

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-887

18.8.2026

Fremtind Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Erstatningsoppgjør etter brann – yrkesløsøre – dokumentasjonskrav – ulovlig interesse.

Sikrede krevde erstattet totalt kr 1 473 000 under innboforsikringen etter en garasjebrann. I garasjen hadde han oppbevart en rekke spesialverktøy, sportsutstyr og diverse løse kjøkkeninstallasjoner. Sikrede forklarte at noe av verktøyet stammet fra hans tidligere arbeidsgivere. Foretaket bekreftet dekning for skaden og beregnet erstatningen til kr 712 300. Det ble gjort inntil 10 % fradrag i erstatningen, bl.a. for sportsutstyr, med begrunnelse i at foretaket hadde rabattavtaler med ulike forhandlere. Videre avsto foretaket erstatning for en del spesialverktøy som ble kategorisert som yrkesløsøre. Foretaket anførte at sikrede ikke hadde dokumentert eierskap til dette verktøyet. Videre mente foretaket at spesialverktøyet sannsynligvis utgjorde en ulovlig interesse, siden sikrede ikke kunne dokumentere at han hadde innrapportert dette som skattbar inntekt. Enkelte gjenstander – herunder vask, platetopp og kran – vurderte foretaket som bygningsdeler, som ikke var omfattet av innboforsikringen. Sikrede var uenig i erstatningsbeløpets størrelse og anførte at fradragene som ble trukket med begrunnelse i rabattavtaler fremstod som vilkårlige og urimelige. Han mente også at foretaket hadde beregnet for lav erstatning for diverse mindre poster, bl.a. skruer og spiker. Når det gjaldt verktøyet, anførte sikrede at alt av dette var dekningsberettiget. Han viste til at mye var kjøpt privat, mens en del ble mottatt fra arbeidsgiveren på lovlig måte. Når det gjaldt gjenstander som foretaket vurderte som bygningsdeler, viste sikrede til at disse ikke var fastmontert til bygningen og derfor måtte anses som innbo/løsøre. Sikrede fremsatte også en rekke anførsler knyttet til saksbehandlingstid og kundebehandling. Nemndas flertall kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder sikredes klage på erstatningsoppgjøret for skadet innbo/løsøre etter en brann.

Sikrede har tegnet en innboforsikring hos Fremtind Forsikring (foretaket) med følgende aktuelle vilkårsbestemmelser:

3. Hva forsikringen omfatter

3.1 Innbo og løsøre

Omfattes

· Innbo og løsøre i hjemmet inntil avtalt forsikringssum, se forsikringsbeviset.

(...)

3.1.1 I tillegg omfattes

· (...)

· Yrkesløsøre og varer oppbevart på forsikringsstedet med inntil 100 000 kroner, (...)

Begrensningen omfatter også yrkesløsøre og varer som normalt brukes eller tidligere har vært benyttet i næringsvirksomhet

(...)

4. Hvilke skader som erstattes

Selskapet erstatter tilfeldige og plutselige skader som framgår under, og utgifter som følge av slike skader.

(...)

Dekkes

Brann

(...)

5. Erstatningsberegning

5.1 Oppgjørsmåter

Skaden kan erstattes på følgende måte:

- reparasjon
- gjenanskaffelse av tilsvarende, eller vesentlige tilsvarende, gjenstand
- kontantoppgjør

Erstatningen kan ikke overstige det selskapet må betale for reparasjon eller gjenanskaffelse. Selskapet kan avgjøre hvilken oppgjørsform, reparatør eller leverandør som skal benyttes.

Eget arbeid i form av skadebegrensning, vask, rydding eller lignende erstattes med 250 kroner i timen. Antall timer begrenses til hva som er normal utbedringstid/utførelsestid.

Dersom det ikke kan dokumenteres med faktura at arbeidspenger er betalt, erstattes arbeidspenger med 75 prosent i forhold til normalpriser. Det beregnes ikke merverdiavgift av arbeidspenger ved kontantoppgjør.

Brann, tyveri, innbrudd, hærverksskade og ran/overfall skal umiddelbart meldes til politiet.

Skadede gjenstander skal holdes tilgjengelig for besiktelse.

5.2 Hvordan erstatningen blir beregnet

Skaden fastsettes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme, eller vesentlig samme, stand som umiddelbart før skaden inntraff, ut fra prisene på skadedagen. Gjenanskaffelsesprisen kan ikke settes høyere enn det selskapet må betale for gjenstanden. Verdien av gjenstanden etter skade trekkes fra.

Der det er angitt summen i forsikringsbevis eller vilkår, erstattes skaden inntil de angitte summen.

5.3 Erstatningsregler for innbo

Frdrag i reparasjons- og gjenanskaffelsesprisen vurderes på grunn av alder, slitasje, sannsynlig brukstid og nedsatt anvendelighet (verdiforringelse). Er verdiforringelsen mindre enn 1/3 av gjenanskaffelsesprisen, gjøres det likevel ikke frdrag.

Gjenstander eieren har overtatt brukt, enten ved arv, gave eller kjøp, erstattes etter sin omsetningsverdi som brukt.

Innbo og løsøre som har nedsatt anvendelighet eller som ikke er i bruk erstattes etter sin omsetningsverdi som brukt.

Ved erstatning overfor andre enn forsikringstaker og forsikringstakers faste husstand erstattes alle gjenstander etter sin omsetningsverdi som brukt.

Sikredes garasje ble totalskadet i brann. I garasjen oppbevarte han bl.a. en del spesialverktøy, sportsutstyr og diverse løse kjøkkendeler som kran og platetopp. Ifølge sikredes opplysninger, hadde han fått en rekke verktøy fra sine arbeidsgivere. Sikrede hadde tidligere drevet med salg av verktøy, og han hadde selv vært leder for noen av disse firmaene.

Foretaket bekreftet dekning for skaden og beregnet erstatningen for alt av innbo/løsøre i garasjen til kr 712 300. Ved erstatningsoppgjøret ble det trukket 5 % i rabatt for alt sportsutstyr og 10 %

rabatt for øvrige gjenstander. Fradragene ble gjort via oppgjørspattformen Scalepoint. I ettertid besluttet foretaket at det ikke skulle gjøres fradrag for verdiforringelse mindre enn 1/3.

Videre kategoriserte foretaket en del av sikredes verktøy som «yrkesløsøre». Dette var basert på sikredes egne opplysninger om at han hadde mottatt dette fra sin arbeidsgiver. Etter foretakets vurdering, var ikke dette verktøyet erstatningsberettiget, fordi sikrede ikke hadde dokumentert verken eierskap til tingene, eller at skattereglene var fulgt i forbindelse med overtakelse fra arbeidsgiver.

Enkelte poster i tapslisten vurderte foretaket som bygningsdeler, og dermed ikke dekningsberettiget under innbodekningen. Dette gjaldt bl.a. en ubrukt kjøkkenkran, en platetopp uten glassplate og en utslagsvask.

Sikrede var uenig i erstatningsbeløpets størrelse og fremsatte et erstatningskrav mot foretaket på totalt kr 1 473 000 for skadet innbo/løsøre.

Sikrede anfører at han har krav på ytterligere erstatning for skadet innbo og løsøre etter brannen. Det foreligger ikke grunnlag for å gjøre fradrag i erstatningen med begrunnelse i rabattavtaler. Fradrag ved bruk av «Scalepoint» fremstår som vilkårlig og urimelig.

Alt av verktøy som sikrede har meldt krav om er dekningsberettiget. Foretaket har helt vilkårlig delt verktøyet inn i kategoriene; «privat anskaffet» og «mottatt fra arbeidsgiver». Flere av verktøyene har sikrede anskaffet privat, enten ved kjøp, lån eller gave. Verktøy som sikrede har fått fra arbeidsgiveren, ble mottatt i samsvar med bransjepraksis. Arbeidsgiveren kunne av ulike grunner ikke kunne selge verktøyet videre. Det er ingen tvil om at sikrede eier verktøyet, og at selve eierskapet er lovlig. Den angivelige manglende beskatning medfører ikke i seg selv at verktøyet utgjør en ulovlig interesse.

Videre kan ikke foretaket avslå dekning for kjøkkenkranen, platetoppen og utslagsvasken under henvisning til at disse gjenstandene hører inn under bygningsforsikringen. De aktuelle delene var ikke fastmontert til bygningen på skadetidspunktet, og må dermed vurderes som innbo/løsøre.

Foretaket har skjønnsmessig nedjustert en post som gjelder «diverse skruer, plugg, spiker, betongbor. etc.» uten nærmere forklaring. Det foreligger ikke grunnlag for å gjøre en slik nedjustering.

Sikrede har også fremsatt en rekke anførsler knyttet til foretakets saksbehandlingstid og kundebehandling. Lang saksbehandlingstid har blant annet medført at det har skjedd en prisøkning på noen av sikredes eiendeler. Foretaket har ikke svart ut alle sikredes anførsler i tidligere henvendelser, og ikke vist vilje til å gå i nærmere dialog om saken.

Forsikringsforetaket anfører at sikrede ikke har krav på ytterligere erstatning. Det følger av vilkårene at erstatningen ikke kan overstige det som foretaket hadde måttet betale for reparasjon eller gjenanskaffelse. Dersom foretaket har avtale om rabatter hos ulike forhandlere og reparatører, har foretaket rett til å beregne erstatningen iht. den rabatterte prisen, se nemndsavgjørelse 2023-107. Foretaket har dermed rett til å gjennomføre et oppgjør gjennom Scalepoint med hensyn til rabatterte priser.

Hva gjelder verktøyet som sikrede skal ha fått fra arbeidsgiveren, er det ikke dokumentert verken eierskap eller verdi. Dersom verktøy er mottatt fra arbeidsgiver uten å innrapportere dette til skattemyndighetene som lønn, så utgjør verktøyet en ulovlig interesse som ikke er omfattet av forsikringsdekningen. For det tilfellet at foretaket er ansvarlig for å erstatte verktøyet, er erstatningen uansett begrenset til kr 100 000 iht. vilkårsbestemmelsene som gjelder for

yrkesløsøre. Begrensningen omfatter også gjenstander som normalt brukes, eller tidligere har vært benyttet, i næringsvirksomhet.

Når det gjelder platetoppen, kjøkkenkranen og utslagsvasken er foretaket av den oppfatning at dette ikke er innbo/løsøre, selv om gjenstandene på skadetidspunktet var lagret i garasjen og ikke var fastmontert til bygningen. Det er derfor ikke grunnlag for å dekke disse gjenstandene under innboforsikringen.

Hva gjelder skruer, spiker og betongbor, har foretaket skjønnsmessig utbetalt kr 9 500. Oppgjøret er basert på takstmannens kalkyle ut ifra hva som er dokumentert. Også her har foretaket trukket 5 % rabatt via Scalepint. Sikrede har ikke dokumentert verdien av gjenstandene, og det foreligger derfor ikke grunnlag for å utbetale ytterligere erstatning under denne posten.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretakets brannskadeoppgjør er korrekt.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Trine Vøien, bemerker:

Flertallet mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom «saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet» og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes «der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål», jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Saken reiser en rekke bevisspørsmål knyttet til gjenstandenes verdi, eierskap og karakter (yrkesløsøre eller privat anskaffet). En forsvarlig vurdering av saken betinger en annen bevisførsel enn det nemndas skriftlige saksbehandling gir anledning til. Saken bør derfor løses ved muntlige forklaringer i en hovedforhandling, jf. for tilsvarende saker FinKN-2024-515 og 2024-439.

Sikrede anmoder om en avklaring av de prinsipielle spørsmål saken reiser. Flertallet mener en slik oppdeling er i strid med hensynet til effektiv saksbehandling og dermed i strid med klageorganets effektivitet, jf. ovenfor. Saken bør behandles samlet og med muntlige forklaringer.

Nemndas mindretall, Alexander Venås, bemerker:

Mindretallet mener klageren må gis delvis medhold. I nemndsanmodningen har klageren begrensa saken til noen overordnede og generelle spørsmål om erstatningsoppgjøret. Disse spørsmålene kan nemnda ta stilling til uten at det i særlig grad går ut over nemndas effektivitet. Terskelen for å avvise saker etter godkjenningsloven § 14 første ledd bokstav f skal være høy, jf. ordlyden «særlig» og Prop. 32 L (2015-2016) pkt. 10.6.1.3 og 22. Godkjenningsloven gjennomfører direktivet om alternativ tvisteløsning (2013/11) hvis formål ifølge artikkel 1 er å sikre forbrukerne tilgang til «upartiske, åpne, effektive, raske og rettferdige prosedyrer for alternativ tvisteløsning». En forutsetning i fortalen pkt. 46 er også at organene har «tilstrekkelige menneskelige, materielle og økonomiske ressurser til rådighet». Hensynet til nemndas effektivitet kan ikke gå på bekostning av klagerens rett til en rettferdig og effektiv løsning av tvisten mot den næringsdrivende. Å løse deler av tvisten reduserer uenigheten mellom partene, og kan derfor bidra til at tvisten i sin helhet enklere løses. Denne saken reiser heller ikke spørsmål hvor det er et særskilt behov for muntlig bevisførsel. Særlig spørsmålet om verktøyet utgjør «ulovlig interesse» har klageren et behov for å få avklart, i og med at foretaket i så fall ifølge klagesvaret erkjenner at verktøyet kan erstattes som yrkesløsøre (begrensa til kr 100 000).

«Scalepoint»-rabatten: Klager har for det første bedt nemnda «avklare om foretaket kan gjøre generelle rabattfradrag gjennom Scalepoint uten å dokumentere at rabattordningen gjelder tilsvarende gjenstander og en reell gjenanskaffelsesmulighet for sikrede». For å kunne legge til grunn rabatterte priser i erstatningsoppgjøret, er det en forutsetning at sikrede får samme rabatt i de aktuelle butikkene, og at de varene som kan kjøpes der, er tilsvarende de gjenstander som er gått tapt, jf. FinKN 2026-142. Av dokumentasjonen fremgår det at foretaket har lagt til grunn et *generelt* rabattfradrag i oppgjøret, uten å ta stilling til hva den faktiske gjenanskaffelsesprisen ved å bruke Scalepoint-systemet vil være for gjenstandene. Mindretallet mener at forutsetningene for å bruke rabattordning da ikke er til stede, og at klageren må gis medhold i at rabatten ikke kan legges til grunn i oppgjøret.

Om verktøyet skal erstattes: Klager har for det andre bedt nemnda avklare om det foreligger «ulovlig forsikringsinteresse» for en del av løssøret. Foretaket har anført for verktøyet at «dersom klager har mottatt disse verktøyene uten å innrapportere det som beskattet lønn utgjør verktøyene en ulovlig interesse som ikke omfattes av forsikringsdekningen». NL 5-1-2 gjør avtaler som strider mot lov eller ærbarhet ugyldig. Det følger av NOU 1987: 24 s. 112 at bestemmelsen også forbyr forsikring av ulovlig interesse. Slik saken er opplyst, kan ikke mindretallet se at det er sannsynliggjort at klageren ikke har betalt skatt for verktøyene, og uansett ikke at det å motta verktøyet utgjorde skattepliktig lønn for klageren. Om det skulle hefte manglende skattebetaling etter å ha mottatt verktøyet fra arbeidsgiveren, mener mindretallet uansett at forsikringen av verktøyet ikke fremstår som et tilstrekkelig klanderverdig forhold til at kan sees på som forsikring av ulovlig interesse.

Foretaket har også anført at klageren ikke har sannsynliggjort at han eier verktøyet. I og med at det ikke virker å være tvil om at verktøyet befant seg i klagerens garasje på skadetidspunktet, mener mindretallet at det sannsynligvis var hans. Det er ikke holdepunkter for å betvile forklaringen om at noe av verktøyet er mottatt fra arbeidsgiveren. Klager må derfor få medhold i at verktøyet skal erstattes.

Om verktøyet utgjør yrkesløsøre eller ikke: Klager har for det tredje bedt nemnda avklare «om Fremtind kan klassifisere verktøyet som yrkesløsøre uten en konkret vurdering av gjenstandenes art, erverv, bruk og tilknytning til klagers private husholdning». Forsikringen for «yrkesløsøre» er begrenset til kr 100 000. I praksis har man lagt til grunn at det avgjørende for om noe er «yrkesløsøre» er om gjenstandene normalt brukes i næringsvirksomhet, og i juridisk teori er det lagt til grunn at man i tvilstilfeller skal vektlegge omfanget og verdien av de ting det gjelder.

Foretakets opprinnelige avslag for verktøyet var begrunnet i at det utgjorde ulovlig interesse, og at sikrede ikke hadde bevist eierskap til det, og anførselen om yrkesløsøre ble først fremmet i klagesvaret for Finansklagenemnda. Det har derfor vært liten kommunikasjon og kontradiksjon om problemstillingen.

Mindretallet peker på at enkelte av gjenstandene, som for eksempel gardintrapp og aluminiumskasser, ikke fremstår som yrkesløsøre. Omfanget og karakteren av en del av spesialverktøyet, som ulike typer spikerpistoler, gjør imidlertid at det fremstår som yrkesløsøre. Her må imidlertid selskapet gjøre en konkret vurdering av gjenstandene, slik klager har bedt om. Klageren gis delvis medhold.

Når det gjelder verktøy som ble overtatt brukt, eller som ikke er i bruk, peker mindretallet for ordens skyld på at det følger av vilkårene pkt. 5.3 at slike gjenstander skal «erstattes etter sin omsetningsverdi som brukt».

Grensen løssøre/bygningsdel: Selskapet har avslått å dekke «platetopp, kjøkkenkran og utslagsvask» som var lagra i garasjen. Etter en naturlig språklig forståelse må slike gjenstander anses som løssøre inntil de inkorporeres i bygningen. De må derfor erstattes som løssøre under innboforsikringen. Klager gis medhold i dette.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).